

Bilaga 2 – Sammanställning av planeringsunderlag

Del av det tematiska tillägget, Kust och skärgård för Österåkers kommun 2040

Innehåll

1. Inledning	3	15. Teknisk försörjning	21
2. Övergripande mål och planeringsunderlag	4	16. Risk, hälsa och sårbarhet	23
3. Regional utveckling	5	17. Miljö och klimat	25
4. Bebyggelseutveckling	6	18. Social hållbarhet	27
5. Befolkningsutveckling	7	19. Turism och friluftsliv	28
6. Bostadsförsörjning	8		
7. Näringsliv	9		
8. Offentlig service	10		
9. Kulturmiljö	11		
10. Grönstruktur och rekreation	13		
11. Idrott och lek	15		
12. Vattenmiljö och havsplanering	16		
13. Kust och skärgård	17		
14. Transporter	19		

Det tematiska tillägget och tillhörande bilagor antogs av kommunfullmäktige den datum månad 2022.

I. Inledning

Detta är en bilaga till det tematiska tillägget, kust och skärgård och utgör en sammanställning av relevant planeringsunderlag.

I.1 Huvudsakliga källor

Länsstyrelsen i Stockholms län¹

Via länsstyrelsen finns uppdaterat planeringsunderlag kopplat till kommunernas översiktsplanering. På hemsidan finns information och handlingar kopplat till bland annat klimat- och miljömålsarbete och landsbygds- och näringslivsutveckling. Nationell geodata går att ladda ner från länsstyrelsen och andra myndigheter².

Stockholms läns landsting³

Stockholms läns landsting ansvarar för regionplaneringen i länet. Via landstinget återfinns material, statistik och befolkningsprognoser på regional och kommunal nivå.⁴ Landstinget ansvarar även för den regionala kollektivtrafikplaneringen,

1. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/Pages/default.aspx>
2. <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/GIS/SV/Pages/nationella-geodata.aspx>
3. <http://www.sll.se/>
4. <http://www.trf.sll.se/Statistik/>

varav uppdateringar om pågående och kommande projekt samt handlingar finns att tillgå via deras hemsida.⁵

Boverket⁶

På Boverkets hemsida finns riktlinjer och vägledning för översiktsplanering. Boverket är ansvarig för PBL kunskapsbanken⁷ vilket är en sida för vägledning av plan- och bygglagen. På hemsida återfinns även information och kunskapsunderlag gällande nationella mål för planering.⁸ Boverket har tagit fram vägledning för stöd och information till kommuner i arbetet med hållbar utveckling i översiktsplaneringen.⁹

Österåkers kommun

På kommunens hemsida finns information om aktuellt underlag. Under fliken ”Boende & Miljö – Översiktsplanering” finns de planer, program

5. <http://www.sll.se/verksamhet/kollektivtrafik/>
6. <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/>
7. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planer/oversiktsplan/>
8. <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/nationella-mal-for-planering/>
9. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planer/oversiktsplan/fysisk-planering/>

och strategiska dokument som är kopplade till den översiktliga planeringen i kommunen.¹⁰

I.2 Läsanvisningar

Nedanstående material är indelat efter olika ämnen. Därefter är material och handlingar indelat efter underkategorierna nationell, regional och kommunal nivå samt övrigt material. Vissa kapitel följer en annan struktur då det har ansetts mer passande.

- Under nationell nivå samlas handlingar som är generella för hela riket, det kan röra sig om material från andra länsstyrelser samt generella riktlinjer och nationella mål. Riksintressen redovisas under denna nivå.
- Under regional nivå samlas handlingar från främst Stockholms läns landsting samt länsstyrelsen i Stockholms län. Samtliga handlingar i denna kategori är specifikt kopplade till regionen och regionens utveckling.
- Under kommunal nivå är handlingar som specifikt rör Österåkers kommun samlade. Främst planeringsunderlag framtaget inom kommunen som till exempel planer, program, strategier.
- Under övrigt material presenteras övriga utredningar och vägledande dokument som har relevans för arbetet med det tematiska tillägget.

10. <http://www.osteraker.se/boendemiljo/planarbeteochbyggprojekt/oversiktsplanering>

2. Övergripande mål och planeringsunderlag

Samtliga handlingar beskrivna under denna rubrik är sektorsövergripande i sin karaktär, framtagna visioner på en nationell, regional och kommunal nivå.

2.1 Internationell nivå

Agenda 2030

FN:s generalförsamling beslutade 2015 om Agenda 2030 för hållbar utveckling. Alla 193 medlemsländer har förbundit sig att fram till 2030 jobba för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. Det är en handlingsplan för människorna, planetens och vårt välbefinnande samt syftar också till att befästa världsfreden under ökad frihet.

2.2 Nationell nivå

Vision för Sverige 2025, Boverket 2012

Boverket har på regeringens uppdrag utformat en vision för stadsutvecklingen i Sverige. Vision för Sverige 2025 visar tolv alternativa framtidsbilder för den fysiska samhällsplaneringen i Sverige samt

beskriver vilka riktningssändringar som krävs för att uppnå ett hållbart samhälle år 2050.¹¹

Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering, Boverket 2011

Boverket har tagit fram en sammanställning av relevanta nationella och regionala mål, planer och program för hållbar utveckling för att ge kommuner stöd i deras arbete. Sammanställningen redovisar till viss del Europeiska mål och program.¹²

11. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/fysisk-planering/sverige-2025/>

12. <http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2011/sammanstallning-av-nationella-mal-planer-och-program-av-betydelse-for-fysisk-samhallsplanering/>

2.3 Regional nivå

Sammanställning – Statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering (Länsstyrelsen)

Sammanställningen listar aktuellt planeringsunderlag varav samtliga handlingar av relevans för Österåkers kommun. Utöver planeringsunderlag redovisas allmänna rekommendationer från länsstyrelsen i Stockholms län vilka berör det tematiska tillägget till översiktsplanen.¹³

2.3 Lokal nivå

Österåkers kommuns översiktsplan - stad, landsbygd skärgård, 2040

Österåkers kommuns översiktsplanen redogör för föreslagen mark- och vattenanvändning i kommunen fram till 2040. Det tematiska tillägget bygger vidare på det som föreslås i översiktsplanen.

13. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2019/sammanstallning-av-statliga-och-mellankommunala-intressen-av-betydelse-for-kommunernas-planering.html>

3. Regional utveckling

Under denna rubrik samlas regionala sektorsövergripande handlingar som rör Stockholm regionens utveckling i stort samt Österåkers kommuns del i den regionala utvecklingen.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF5 2050)

Den gällande regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen antogs av landstingsfullmäktige 2018.¹⁴ Regionplanen ska enligt 7 kap. 6§ PBL vara vägledande för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdsbestämmelser. Den regionala utvecklingsplanen uttrycker Stockholmsregionens samlade vilja och pekar ut den långsiktiga riktningen regionen ska ta. RUF5 ligger till grund för den fysiska planeringen och är en utgångspunkt för tillväxtarbetet i regionen.

Stockholm Nordost: Framtid Framgång Framkomlighet – En vision för tillväxt 2010-2040, 2010

De sex nordostkommunerna Danderyd, Täby, Vallentuna, Österåker, Norrtälje och Vaxholm har en gemensam vision för hur nordostsektorn ska utvecklas fram till 2040, med utblick 2050. Visionen omfattar sektorsområdena stadsstruktur, transporter,

14. <https://www.sll.se/verksamhet/Regional-utveckling/strategier-och-planer-inom-regional-utveckling/rufs-2050/>

näringslivsutveckling och den regionala stadskärnan Täby centrum-Arninge. Förutom gemensamma mål och åtaganden presenteras en specifik visionsbild för varje Nordostkommun där kommunens enskilda arbete och tänkta utveckling specificeras.¹⁵

15. <https://www.taby.se/naringsliv--foretagande/naringslivet-i-taby/stockholm-nordost/>

4. Bebyggelseutveckling

I detta kapitel presenteras exempel på handlingar av betydelse för bebyggelseutvecklingen inom avgränsningen för det tematiska tillägget. I översiktsplanen tas ställning till dessa strategiska dokumenters aktualitet, i det tematiska tillägget görs tillägg till aktualiteten gällande, Ljusteröplanprogram och planprogrammet för Östanå, Roslags-Kulla och Wira.

4.1 Nationell nivå

Kustområdet och skärgården

Länsstyrelsen anser generellt, utifrån bestämmelserna i miljöbalkens fjärde kapitel, att sammanhållna och idag orörda markområden inte bör tas i anspråk för bebyggelse och att ny bebyggelse bör tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelsestrukturer. Vidare finns det riktlinjer gällande fritidshusbebyggelse.¹⁶

4.2 Övergripande kommunala dokument

Markanvisningspolicy för Österåkers kommun, 2014

Markanvisningspolicyn syftar till att skapa förutsättningar för en hållbar bebyggelseutveckling
¹⁶ <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/samhalle/plane-ring-och-byggande/planeringsunderlag.html>

och underlätta vid försäljning av kommunens mark. Policyn ska säkerställa att varje markanvisning sker på rätt sätt samt att alla intressenter och exploitörer bemöts på ett likvärdigt sätt.

4.3 Översiktliga planprogram

Ljusterö, 2010

Planprogrammet för Ljusterö är ett långsiktigt strategiskt dokument och visar förslag till framtida mark- och vattenanvändning på Ljusterö under en 20-25 års period. Syftet med planprogrammet är att ge förutsättningar för en ökad fast befolkning genom omvandling av fritidshusområden till permanentboende samt visa på nya bebyggelseområden. I planprogrammet redovisas identifierade områden med höga natur-, kultur- och rekreationsvärden där stor restriktivitet och anpassning till befintlig omgivning och bebyggelse krävs vid nyexploatering. Planprogrammet redovisar viktiga allmänna intressen samt gör avvägningar mellan olika motstående intressen.

Mellansjö, 2010

Planprogrammet redogör för bebyggelseutvecklingen av programområdet Mellansjö, Nolsjö och Ljusterö norra färjeläge kan ske under kommande 20års period. Vid ny bostadsbebyggelse krävs goda kommunikationer samt en utbyggnad av kommunalt

VA-nät. Planprogrammet möjliggör för utbyggnad av handel och verksamheter samt anger bevarandevärden för natur, kultur och rekreation.

Säbyviken, 2011

Planprogrammet ger en samlad bild av förutsättningar för och konsekvenser av en fortsatt utveckling av Säbyviken, med en utökning av marinans verksamhet samt en framtida utveckling av campingverksamhet.

Östanå, Roslags-Kulla, Wira, 2013 (2019)

Planprogrammet är i gällande översiktsplan från 2018 utpekat som utvecklingsområde. Planprogrammet syftar till att skapa beredskap för att kunna bevara omistliga kultur- och naturvärden i samklang med utveckling. Programmet ger förutsättningar för att kunna lösa försörjningsproblem med vatten och avlopp. Till sist syftar programmet till att skapa bättre förutsättningar för det lokala näringslivet, turism och service.

Programmet aktualitetsprövades 2019 med syfte att granska programmet utifrån påverkan på riksintresset för kulturmiljö samt hänsyn till strandskydd. Aktualitetsprövningen resulterade i ett reviderat program där större hänsyn tas till kulturmiljön och strandskyddet. Det tematiska tillägget utgår från det aktualitetsprövande programmet i sitt förslag över mark- och vattenanvändningen i området.

5. Befolkningsutveckling

Detta kapitel presenterar demografiska prognoser framtagna för regional och kommunal nivå vilka anses ha störst direkt betydelse för Österåkers kommuns framtida utveckling. För demografiska prognoser samt befolkningsstatistik på en nationell nivå se exempelvis Statistiska centralbyrån.¹⁷

5.1 Regional nivå

Det finns regionala prognoser och framskrivning för befolkningsutveckling. I bland annat den regionala utvecklingsplanen beskrivs befolkningsutvecklingen i regionen. Se landstingets hemsida för aktuell information (sll.se).

5.2 Kommunal nivå

Kommunens befolkningsprognoser grundas på förväntade bostadsbyggandet inom kommunen samt flyttningsnetto och födelsenetto. Prognoser finns för olika tidsperioder. För det tematiska tillägget har en prognos tagits fram till 2030.

17. <http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/?rx-id=6dc80825-9f59-4bc1-a192-4c1917c2c1ff>

6. Bostadsförsörjning

I detta kapitel presenteras exempel på handlingar av betydelse för bostadsförsörjningen i Österåkers kust och skärgård.

6.1 Nationell nivå

Boverket tillhandahåller information om kommunernas bostadsförsörjningsansvar samt gör nationella bostadsmarknadsanalyser genom att sammanställa regionala bostadsmarknadsanalyser utförda av länsstyrelserna. För mer information och tillgång till öppen data och statistik från Boverkets bostadsmarknadsenkät se Boverkets hemsida.¹⁸

6.2 Regional nivå

Efterfrågan på nya bostäder i Stockholmsregionen - en skattning av vad hushållen kan och vill efterfråga, Region Stockholm, rapport: 2020-8

I den regionala utvecklingsplanen beskrivs bostadsbehovet i regionen. Se landstingets hemsida för aktuell information. I rapporten redogörs för

18. <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad>
<http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsplanering/bostadsmarknaden/>

vilka faktorer som påverkar hushållens benägenhet att flytta och utbudet av bostäder i länet.¹⁹

Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län 2020, Länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2020:10

Rapporten är årligen återkommande och är en analys av det aktuella läget på bostadsmarknaden i länet och visar bostadsutvecklingen ur ett regionalt perspektiv. Rapporten bygger bland annat på den årliga bostadsmarknadsenkäten från Boverket som respektive kommun besvarar och länsstyrelsen ansvarar för att sammanställa.²⁰

6.3 Kommunal nivå

Bostadsförsörjningsplan 2016-2025 för Österåkers kommun, 2016

Bostadsförsörjningsplanen beskriver bostadsmarknaden i kommunen samt mål och riktlinjer för bostadsförsörjningen. Bostadsförsörjningsplanen visar på behovet av

19. <http://rufs.se/publikationer/2020/Efterfragan-nya-bostader/>

20. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2020/laget-i-lanet---bostadsmarknaden-i-stockholms-lan-2020.html>

bostäder för olika grupper i samhället samt främjar att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs.

Till bostadsförsörjningsplanen finns bifogat en projektlista som redovisar de detaljplaneprojekt som omfattar bostäder vilka bedöms vara aktuella under perioden 2016-2025.

Bostadsbyggnadsprognos för Österåkers kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen tar årligen fram en prognos för kommande tio-årsperioden och inom ramen för det tematiska tillägget har en prognos tagits fram till 2030.

Boendeprognos – behov av bostäder för Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens målgrupper

Socialförvaltningen beskriver behoven av bostäder för Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens målgrupper årligen. Prognosen utgör även ett underlag till kommunens bostadsförsörjningsplan bland annat.

7. Näringsliv

Det finns få för översiktsplanering relevanta handlingar framtagna på en regional och nationell nivå enbart inriktat på näringsliv. Sektorsområdet näringsliv är dock inbegripet i övergripande regionala handlingar.

7.1 Regional nivå

För regionala riktlinjer och strategier - se RUF 2050 samt tillhörande handlingsprogram.

En vision för näringslivets utveckling i nordost presenteras även i Nordostkommunernas gemensamma vision. För information om dessa handlingar se kapitel 2 i denna rapport.

Sammanställning – Statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering, Länsstyrelsen i Stockholms län.

I rapporten lämnar länsstyrelsen rekommendationer avseende hantering av jordbruk samt skogsbruk i översiktsplanen.²¹ Skogs- och jordbruk är av nationell betydelse enligt 3 kap 4§ MB. Länsstyrelsen i Stockholms län erbjuder relevant GIS-data inom länet.²²

21. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/samhalle/planing-och-byggande/planeringsunderlag.html>

22. <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/gis/Sv/lansvisa-geodata/stockholms-lan/Pages/default.aspx>

Strategi för skydd av skog i Stockholms län, Länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2007:26

Grunden för rapporten är den rikstäckande *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Strategin är fastställd av länsstyrelsen och skogsstyrelsen och beskriver arealmålet för skydd av skog samt hur det ska uppfyllas. Arealmålet för skydd av skog är fastställt av riksdagen och är ett delmål inom miljö-kvalitetsmålet levande skogar. Rapporten redovisar strategier för inrättande av biotopskydd, naturreservat och naturvårdsavtal.²³

Kommunens möjligheter att bevara och utveckla jordbruksmarkens värde, Jordbruksverket.

Rapporten ämnar ge exempel på hur kommunerna kan arbeta för att bevara jordbruksmarken, att hålla den i drift och att utveckla de värden som finns i jordbrukslandskapen. Kommuner ses ha en nyckelroll genom sitt planmonopol att i översikt- och detaljplaner åberopa jordbruksmarkens värde.²⁴

23. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2007/strategi-for-formellt-skydd-av-skog-i-stockholms-lan.html>

24. <http://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/ovr357.html>

Stockholms läns livsmedelsstrategi

Strategin lyfter vikten av god kunskap om värdering av jordbruksmark och livsmedelsproduktion. Vidare innehåller strategin mål om att produktion och utbud av lokalt producerade råvaror ska ges förutsättningar att öka.²⁵

7.2 Kommunal nivå

Näringslivsstrategi 2017-18

Strategin beskriver Österåker som näringslivskommun och etableringsort. Strategin visar vilken väg som näringslivet i Österåker och kommunen gemensamt ska gå. Dokumentet utgör även ett underlag för prioritering av kommunens egna näringslivsarbete.²⁶

Utredning marina näringar 2019

Utredningen består av ett antal intervjuer från olika verksamheter inom de marina näringarna i Österåkers kommun. Utredningen redogör för resultatet från en workshop som genomfördes med flera representanter från branschen, verksamma i Österåkers kommun. Utredningen syftade till att kartlägga de marina näringarnas behov för att kunna utvecklas och vara ett underlag för det tematiska tillägget.

25. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/natur-och-landsbygd/livsmedel-och-foder/livsmedelsstrategi/livsmedelsstrategi-stockholms-lan.html>

26. <http://www.osteraker.se/naringsliv/naringslivetiosteraker/naringslivsstrategi201718>

8. Offentlig service

Detta kapitel avser material och handlingar avseende offentlig service på en kommunal nivå. Vissa övergripande strategier med koppling till offentlig service, som exempelvis utbildning, återfinns i RUFS.

8.1 Kommunal nivå

Utöver nedanstående dokument finns ytterligare underlag hos till exempel socialförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Underlag för långsiktig ekonomisk planering (LEP) 2016-2026 för Österåkers kommun

LEP är ett underlag för kommunens långsiktiga ekonomiska planering och redovisar prognoser

som ligger till grund för kommunens ekonomiska planering, exempelvis befolkningsprognoser. Underlaget redovisar faktisk och prognostiserad utveckling inom samtliga kommunala verksamhetsområden.

Den tio-åriga utvecklingen belyses i underlaget inom tre huvudområden; Tillväxt/exploatering och demografisk utveckling, Kärnverksamheter, pedagogisk verksamhet, vård och omsorg, social tjänst och till sist ekonomi/finans. Underlaget ligger till grund för politiskt ställningstagande om inriktningsmål och vision samt för treårsbudget som budget och plan omfattar. Underlaget ska tas fram en gång per mandatperiod.

Övergripande plan för utbyggnad av nya förskolor och skolor 2018-2028 för Österåkers kommun, 2017

Skolförvaltningen har tillsammans med bland annat samhällsbyggnadsförvaltningen tagit fram en övergripande plan för förskolor och skolor i kommunen på lång sikt.

Ett pågående arbete sker på samhällsbyggnadsförvaltningen i att kartlägga behovet av framtida lokaler för förskolor och skolor.

9. Kulturmiljö

Detta kapitel avser material och handlingar avseende kulturmiljön.

9.1 Nationell nivå – Mål och riksintressen

Nationella kulturmiljömål

Sverige fick fyra nya kulturmiljömål år 2014.²⁷

Riksdag och regering har uttalat att målen förutom att styra det statliga arbetet även ska vägleda och inspirera landstingens och kommunernas arbete med kulturmiljö. De nationella målen är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen

Ansvarig myndighet är Riksantikvarieämbetet. Lantmäteriverket och Riksarkivet tillhandahåller

27. <https://www.raa.se/samhallsutveckling/kulturpolitik/om-kulturpolitik/>

historiska kartor från 1630-talet. Dessa kan vara behjälpliga för förståelse för hur landskapet har formats och finns digitalt tillgängliga via lantmäteriet²⁸ och via riksarkivet.²⁹

Riksantikvarieämbetet tillhandahåller även register för alla kända fornlämningar i Sverige via den webbaserade tjänsten *Fornsök*.

För en översikt om lagstiftning gällande kulturmiljö i planering se även länsstyrelsens senaste rapport *Sammanställning statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*.

Riksintresse kulturmiljövård, 3 kap. 6 § andra stycket Miljöbalken

Riksantikvarieämbetet ansvarar för utpekandet av riksintresse för kulturmiljövård. Inom avgränsningen för det tematiska tillägget finns det tre områden av riksintresse för kulturmiljövård:

- Roslags-Kulla
- Rydboholm
- Åkers kanal

För beskrivning av områdena se

Riksantikvarieämbetets rapport *Riksintressen för*

28. <https://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/Historiska-kartor/#qry=historiska-kartor>

29. <http://riksarkivet.se/kartor-ritningar>

*kulturmiljövården –Stockholms län (AB)*³⁰, vilken finns att tillgå via Riksantikvarieämbetets hemsida samt länsstyrelsens karttjänst för avgränsning.³¹

Rapport: Kulturmiljövårdens riksintressen enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, Riksantikvarieämbetet 2014

Rapporten är framtagen av Riksantikvarieämbetet och ska bidra till en mer ändamålsenlig tillämpning av kulturmiljövårdens riksintressen samt en ökad samsyn mellan berörda aktörer.³²

9.2 Regional nivå

Landskapsbildsskydd enligt 19 § naturvårdslagen

Landskapsbildsskyddet infördes innan begreppet riksintresse fanns för att på ett enklare sätt än genom reservatsbildning skydda områden från större förändring och påverkan. Begreppet finns inte längre kvar inom miljöbalken men bestämmelserna om landskapsbildsskydd gäller fortfarande i berörda områden om inte länsstyrelsen har beslutat annorlunda.

Länsstyrelsen framhåller att det är betydelsefullt att redovisa dessa områden i översiktsplanen och beskriva om det är aktuellt att hantera dessa områden med andra kommunala planskydd och områdesbestämmelser, och då upphäva

30. http://www.raa.se/app/uploads/2012/06/AB_riksintressen1.pdf

31. <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Stockholm/Planering-sunderlag/>

32. <http://www.raa.se/app/uploads/2014/07/Handbok-riksintressen-140623.pdf>

landskapsbildsskyddet. Ansökan om upphävande görs hos länsstyrelsen.

Inom det tematiska tilläggets avgränsning berörs Roslags-Kulla kyrka. Mer information samt kartor återfinns via länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida.³³

9.3 Kommunal nivå

I Roslagen, kulturhistoriska miljöer i Österåker. Framtagen av Stockholms läns museum och Österåkers kommun 1998

I Roslagen godkändes som Österåkers kommuns kulturmiljöprogram av kommunfullmäktige i februari 1998. I Roslagen beskriver kulturhistoriskt värdefulla miljöer i Österåker samt ger en beskrivning av kommunen från stenåldern till nutid.

Kulturmiljö - En underlagsrapport till grönplan för Österåker, 2009

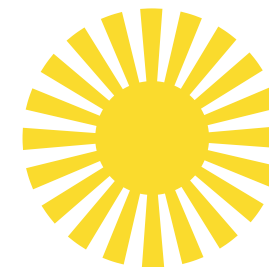
Rapporten inventerar och analyserar kommunens kulturmiljöer och kulturmiljövärden. Rapporten analyserar kulturmiljölandskapets möjligheter för turism och rekreation samt vilka förändringar som hotar dess värden. Kartor och planeringsriktlinjer för hur ny exploatering kan anpassas till relativt

33. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/riksintressen/kulturmiljo/Pages/landskapsbildsskydd.aspx?keyword=Landskapsbildsskydd>

opåverkade kulturmiljöområden anges även i rapporten.

Konstpolicyn för Österåkers kommun, 2012

Policyn redogör för hur Österåkers kommun ska gå tillväga i införskaffandet av offentlig konst samt de riktlinjer som kommunen ska följa vid utlåning av konstverk. Vidare visar konstpolicyn på hur förvaring av konst ska ske samt vilka åtgärder som ska göras för att tillgodose medborgarnas insyn och medverkande i hanteringen av kommunens offentliga konst.³⁴

34. Handlingen finns att tillgå på Österåkers kommuns hemsida: <http://www.osteraker.se/omosteraker/styrdokumentochforfattningssamling/policy>

10. Grönstruktur och rekreation

Detta kapitel avser material och handlingar avseende grönstruktur och rekreation.

10.1 Nationell nivå

Riksintressen

Natura 2000 områden - Riksintresse som omfattas av 4 kap. Miljöbalken.

Natura 2000-områden är EU:s nätverk av värdefulla naturområden. Områdena utgörs av naturtyper och arter som EU:s medlemsländer kommit fram till är av gemensamt intresse enligt EU direktiven; Habitatdirektivet och Fågeldirektivet. Natura 2000 har ett särskilt starkt lagskydd och omfattas av bestämmelser i 4 kap. MB samt 7 kap. 27, 28 och 28a §§ MB vilket innebär krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder inom området som på ett betydande sätt kan påverka miljön.

Naturvårdsverket samordnar arbetet med Natura 2000 områden i Sverige, för mer generell information se *Handbok med allmänna råd 2003:9* samt [hemsida](#).³⁵

35. <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/>

Inom det tematiska tillägget avgränsning finns tre Natura 2000-områden vilka är:

- Uby ekhage
- Rydboholms ekhage
- Stavs äng.

Till varje Natura 2000-område finns det en bevarandeplan vilken länsstyrelsen ansvarar för.³⁶ Mer information samt avgränsning finns även via Naturvårdsverkets karttjänst.³⁷

Riksintresse naturvård och riksintresse friluftsliv 3 kap. 6 § Miljöbalken

Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för beslut om riksintresse för naturvård och friluftsliv. Kartmaterial samt områdesbeskrivningar för berörda områden inom Österåkers kommun återfinns via länsstyrelsens hemsida.³⁸

Vagledning/Skyddad-natur/Natura-2000/

36. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/natura-2000/bevarandeplaner-for-natura-2000-omraden/Pages/osterakers-kommun.aspx>

37. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

38. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/riksintressen/natur->

Riksintresse naturvård

Inom det tematiska tilläggets avgränsning finns idag ett riksintresse för naturvård:

- Stockholms skärgård; Vidinge – Svartlöga – Lökaö – Harö.

Riksintresse friluftsliv

Det har gjorts en översyn av riksintresse för friluftsliv. På Naturvårdsverkets hemsida finns aktuell information om översynen samt fortsatt arbete.³⁹ Av det nya förslaget från länsstyrelsen rekommenderas inga ändringar eller nya områden inom Österåkers kommun, utan dagens gällande områden kommer fortsätta gälla:

- Yttre skärgården
- Mellersta skärgården
- Roslags-Kulla (Tärnan område)
- Bogesund.

10.2 Regional nivå

Den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2010 och förslag till RUFS 2050) hanterar de gröna frågorna bland annat genom strukturplan och bevarandet av

[vard-friluftsliv/Pages/omradesbeskrivningar.aspx](#)

39. Naturvårdsverket: <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2014/Oversyn-av-riksintresseomraden-for-friluftsliv/>

regionens gröna kilar samt genom planeringsmål och åtaganden.

Via länsstyrelsens hemsida återfinns generellt material rörande landskapsvård samt åtgärdsprogram för hotade arter. Det går även att ladda hem GIS-material om biotopskyddsområden, djur- och växtskyddsområden, naturminnen, ängs- och betesmarksinventeringar med mera.⁴⁰

Samverkan kring Angarn- och Bogesundskilen, 2012
Österåker, Vallentuna, Vaxholm och Täby ingår sedan 2012 i ett mellankommunalt samarbete kring de gröna kilarna Angarn- och Bogesundskilen. Syftet med samarbetet är att stärka helhetssynen och höja de rekreativa och biologiska värdena i kommunernas del av regionen. Kilarna benämns som viktiga att bevara och utveckla av länsstyrelsen i rapporten *Samställning - statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering* från 2015. Samtliga regionala gröna kilar beskrivs i *RUFSS 2050*.⁴¹

Samverkan kring Åkerströmmens avrinningsområde, 2013

Österåker och Vallentuna kommun antog år 2013 en gemensam plattform med en politisk styrgrupp

40. <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/GIS/SV/Pages/nationella-geodata.aspx>

41. <http://www.trf.sll.se/rufs2010/antagna-planen/Regional-struktur/Gronstrukturen/>

och Åkerströmmens vattenvårdssamverkan bildades formellt. Målet med samverkan är att minska miljöbelastningen till vattendrag och sjöar samt att uppnå god ekologisk och kemisk status i enlighet med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

10.3 Kommunal nivå

Ekologiskt särskilda känsliga områden i Österåkers kommun, 2017.

Rapporten belyser mark- och vattenområden i Österåkers kommun som är från ekologiskt perspektiv särskilt känsliga. Rapporten redovisar 15 sådana landområden och samtliga vattenområden i kommunen och beskriver de faktorer som gör området till ett ekologiskt särskilt känsligt område.

Strategi för de gröna frågorna, 2010

Strategin är ett mål och vägledningsdokument där kommunens gröna värden, natur, kultur och rekreation har inventerats, dokumenterats och sammanställts i fem delrapporter. Dessa är: *Biologisk mångfald och geologiska värden, Rekreation, Kulturmiljöer, Kustnära naturvärden* samt *Sjöar och vattendrag*. Rapporterna sammanfattats i Natur, kultur, rekreation och vattenmiljöer i Österåker. Strategin för de gröna frågorna baseras på detta underlag och har tagits fram för att utveckla och ge vägledning i arbetet med de gröna frågorna i kommunen. Gröna frågor rör allt från parker till natur- och kulturmiljövård. I strategin presenteras

tre övergripande mål samt vägledning och planeringsriktlinjer för hur målen kan uppnås, samt på vilket sätt föreslagna enskilda åtgärder stöder specifika nationella miljömål. Strategin beskriver även specifika områden ex. naturvärdesområden, som bör prioriteras vid åtgärder.

11. Idrott och lek

Det finns inga handlingar på nationell och regional nivå som specifikt hanterar idrott och lek särskilt aktuellt för översiktlig planering. Däremot berörs detta område av det nionde nationella folkhälsomålet ”Fysisk aktivitet”. De elva nationella folkhälsomålen är även en utgångspunkt för RUFSS 2010. Mer information om de nationella folkhälsomålen finns på Folkhälsomyndighetens hemsida.⁴²

11.1 Nationell nivå

Gör plats för barn och unga! Boverket, rapport 2015:8

Boverket har tagit fram en vägledning om hur goda utemiljöer vid skola och förskola kan åstadkommas och utvecklas genom fysisk planering, utformning och förvaltning.

42. <http://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/livsvillkor-och-levnadsvanor/folkhalsans-utveckling-malomraden/>

11.2 Kommunal nivå

Policy för lekplatser, 2014

Bakgrunden till policyn är att antalet kommunala lekplatser minskat inom kommunen samtidigt som befolkningen ökar. Policyn anger riktlinjer gällande lekplatser och ska bidra till att barnen i Österåker får en rik lek- och uppväxtmiljö.

Program för lek och aktivitetsytor, 2013

Programmet innehåller inventering och analys av kommunens befintliga lekplatser samt riktlinjer och principer för hur lek- och aktivitetsytor ska utformas och lokaliseras för att tillfredsställa barnens behov av lek utomhus. Programmet innehåller även en beskrivning av hur dessa frågor bör beaktas i olika skeden av planering, inklusive översiktsplanen.

12. Vattenmiljö och havsplanering

Detta kapitel avser material och handlingar avseende vattenmiljö och havsplanering.

12.1 Nationell nivå

Havsplan för Östersjön

2014 beslutade riksdagen om regler för hushållning av havsområden, dessa regler har inneburit ändringar i miljöbalken samt plan- och bygglagen samt en ny havsplaneringsförordning. Lagstiftningen innebär att havsplaner ska tas fram för havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. Havsplanen för Östersjön kommer att sträcka sig från Öresund till Öregrund med syfte att utgöra vägledning till myndigheter och kommuner när de prövar anspråk på användning av områdena. Planen ska beslutas av regeringen som får meddela föreskrifter om förbud mot, eller begränsningar för verksamheter och åtgärder inom området för havsplanen. Planen omfattar inte kustområdet. Mer information och uppföljning ges via ansvarig myndighet.⁴³

43. <https://www.havochvatten.se/hav/samordning--fakta/havsplanering/havsplanering-i-sverige/havsplan-ostersjon.html>

En svensk maritim strategi – för människor, jobb och miljö, Regeringskansliet, Näringsdepartementet artikelnummer N2015.28

Strategin ämnar ge ett helhetsperspektiv på de maritima näringarna, genom att se till både miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. Strategin innehåller utöver vision även en inriktning för arbetet samt en struktur för uppföljning.⁴⁴

Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormer återfinns med tillhörande förordningar i Miljöbalkens 5 kapitel. Övergripande myndighet är Vattenmyndigheten där vattendelegationen i respektive vattendistrikt beslutar om miljökvalitetsnormer för respektive vattenförekomst i sitt distrikt. Österåker tillhör vattendistrikt Norra Östersjön där beslut om miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten fattades 2009. Miljökvalitetsnormerna finns publicerade i Stockholms läns författningssamling (01FS 2010:65).

Vattenmyndigheterna tillhandahåller beslut om miljökvalitetsnormer, kartor och åtgärdsprogram. Länsstyrelsen rekommenderar att översiktsplanen

44. <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/maritim-strategi/>

tar utgångspunkt från åtgärdsprogrammet.^{45,46} Vattendistrikt Norra Östersjön bedriver arbete med statusklassning och vattenförekomster samt förvaltningsplan och åtgärdsprogram.⁴⁷

12.3 Övrigt material

För ytterligare vägledning se även:

Skydda och vårda våra viktiga vikar, Länsstyrelserna 2015

Broschyren redogör för tillstånd och ekologisk status i 350 inventerade vikar längs Östersjöskusten. Syftet är att den ska användas som kunskapsunderlag i kommunal och regional planering. Bland annat beskriver den betydelsen av de grunda kustnära vikarna och deras ekosystemtjänster. Förslag på åtgärder och ansvarsfördelning presenteras, där det nämns att kommuner generellt behöver ta ett större grepp om kustnära miljöer i översikts- och detaljplanering. Broschyren är framtagen i samarbete mellan länsstyrelserna på ostkusten, SLU, Sportfiskarna, Linnéuniversitetet, Östersjöcentrum, Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt och Havs- och vattenmyndigheten.⁴⁸

45. <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/norra-ostersjon/beslutsdokument/Pages/miljokvalitetsnormer-no-2009.aspx?keyword=milj%c3%b6kvalitetsnormer>

46. <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/norra-ostersjon/beslutsdokument/Pages/atgardsprogram-no-2009-2015.aspx>

47. <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/norra-ostersjon/Pages/default.aspx>

48. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/nyheter/2015/Pages/ny-broschyr-om-viktiga-kustnara-miljoer.aspx>

13. Kust och skärgård

Detta kapitel avser material och handlingar avseende specifikt kust och skärgårdsfrågor.

13.1 Nationell nivå

Kust och skärgård, ett riksintresse enligt 4 kap. Miljöbalken

Kust- och skärgårdsområdet inom kommunen utgör riksintresse enligt 4. Kap. 2 och 4 §§ Miljöbalken. Kommunens kust- och skärgårdsområde ingår således i det större riksintresseområdet från Arkösund och Oxelösund i söder till Forsmark, Öregrund och Singö i norr. Det anses vara ett av de mest värdefulla landskapen i landet med stora natur- och kulturvärden med betydelse för friluftsliv och turism. Bestämmelserna i 4 kap. 4§ MB är inriktade på att begränsa ny fritidshusbebyggelse. Området av riksintresse 4 kap. 2 och 4 §§ ska skyddas mot förändring som innebär påtaglig skada för områdets samlade natur- och kulturvärden. Riksintressen som omfattas av 4. Kap MB har alltid företräde framför riksintressen enligt 3 kap. MB.

13.2 Regional nivå

Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län – med hänsyn till risken för översvämning. Fakta 2015:14, Länsstyrelsen i Stockholms län

Faktablad redovisar länsstyrelsens bedömning av hur bebyggelse bör placeras vid länets kust med hänsyn till risken för översvämning och med hänsyn till kommande klimatförändringar och risk för översvämning. Rekommendationer för placering av ny bebyggelse är 2,7m över havsytan. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen redovisar riktlinjer för planering av ny bebyggelse med avseende till förväntade höjda vattennivåer.⁴⁹ För mer information se även *Sammanställning statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*.

Länsstyrelsens beslut av utvidgat strandskydd i Stockholms län, 2014

Nya strandskyddsbestämmelser trädde i kraft i juli 2009 (7 kap. 13-18 §§ MB) och som ett led i detta har länsstyrelsen sett över länets utvidgade

49. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/publikationer/2015/Pages/rekommendationer-for-lags-ta-grundlaggningsniva-langs-ostersjokusten-i-stockholms-lan.aspx>

strandskydd. Beslutet för Österåkers kommun är överklagat till regeringen och har i mars 2018 ej vunnit laga kraft ännu. Mer information samt kartunderlag och beslut ges via länsstyrelsens hemsida.⁵⁰

Skärgårdspolitiskt program. Rapport 4:2010, Stockholms läns landstingsfullmäktige

Programmet anger inriktningen för landstingets politik i kust- och skärgårdsområdet och ska vara vägledande för landstingets arbete i frågorna. I programmet presenteras vision och mål för skärgårdens framtida utveckling.⁵¹

Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen, Stockholms läns landsting remisshandling rapport 2018:02

Rapporten syftar till att fungera som ett vägledande dokument för att främja en hållbar utveckling på landsbygden och i skärgården och stärka kopplingen mellan stad och land. Fokus ligger på frågor som rör bostäder, service, kommunikationer och arbetstillfällen för att stärka möjligheten att bo och verka på landsbygden och i skärgården.⁵²

50. Länsstyrelsen: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/strandskydd/Pages/beslut-utvidgat-strandskydd-som-nej-vunnit-laga-kraft.aspx>

51. Handling finns att tillgå via Stockholms läns landsting <http://www.trf.sll.se/vart-uppdrag/Mark-vatten-och-gro-nomraden/Skargard/Skargardspolitiskt-program/>

52. <http://www.rufs.se/publikationer/2018/landsbygd--och-skargardsstrategin/>

13.3 Kommunal nivå

Båtplatsinventering för Österåkers kommun, 2010

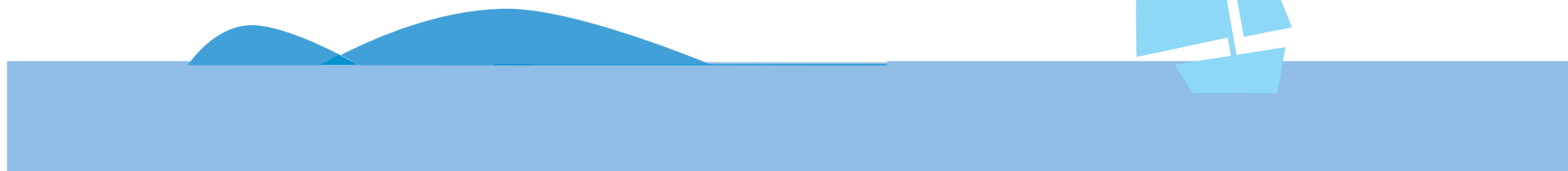
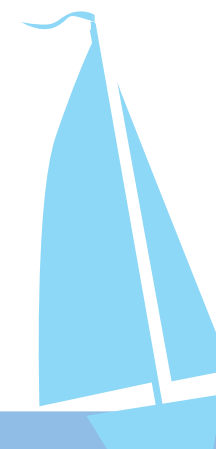
Båtplatsinventeringen är ett underlag för kommunens planering avseende platser för marinor, hamnar och båtuppläggningsplatser. Programmet ger en samlad bild av förutsättningarna för en utveckling av befintliga hamnar samt anläggning av nya hamnar. Det övergripande målet som programmet utgår ifrån är att kommunens båtpolitik ska främja ett hållbart nyttjande av kust och skärgård.

Kustinventering - Kustnära naturvärden i Österåkers kommun, Delrapport Fastlandskust och Ljusterö. Underlagsrapport 2008 till grönplan för Österåker med tillhörande uppdatering 2019

Rapporten är framtagen utav Naturvatten i Roslagen AB i samarbete med Ekologigruppen AB på uppdrag

av dåvarande stadsarkitektkontoret i Österåkers kommun. Inventeringen gjordes i samband med underlagsrapporterna för *Strategi för de gröna frågornas hantering i Österåkers kommun* och var en del av det omfattande arbete som utfördes för att öka kännedomen om Österåkers naturvärden på land och i vatten.

Under 2019 genomfördes ytterligare utredningar, då främst i mellan- och ytterskärgården. Platser som inte tidigare hade undersökts inventerades samt att uppdatering av befintligt data gjordes.

14. Transporter

Detta kapitel avser material och handlingar avseende transporter.

14.1 Nationell nivå

Riksintresse kommunikationer, 3 kap. 8 §
Miljöbalken

Trafikverket är ansvarig myndighet för riksintressen för kommunikationer. Beslut om riksintresse från trafikverket som berör det tematiska tillägget kust och skärgård är:

- Farleder för sjöfart.

Samtliga riksintressen beslutade av trafikverket är samlade i en karttjänst med tillhörande Excel dokument och nås via trafikverkets hemsida.⁵³

Nationell plan för transportsystemet 2018-2029,
Regeringen 2018

Planen bygger på regeringens infrastrukturproposition och direktiv samt Trafikverkets kapacitetsutredning. Planen hanterar investeringar i Europavägnätet, sjöfart, nationella spår samt statlig medfinansiering till regional spårburen kollektivtrafik. Den har

53. <https://riksintressenkartor.trafikverket.se/weave/riksintressen.html>

tagits fram i samverkan med andra myndigheter, kommuner, näringsliv och regionala företrädare. Planen består utav flertalet dokument och i planens tillhörande handlingar specificeras de projekt som Trafikverket ska prioritera under planperioden 2014–2025 samt hur Trafikverket ska prioritera medlen för drift och underhåll.⁵⁴

14.2 Regional nivå

Gods och logistik i Stockholms län 2050,
Stockholms läns landsting, 2017

Detta utgör kunskapsunderlag till RUFSS 2050.⁵⁵

Godsstrategi för Stockholmsregionen, Stockholms
läns landsting (pågående arbete)

Strategin har koppling till RUFSS 2050 och syftar till att stärka hanteringen av gods i regionen.

54. <https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/Planer-och-beslutsunderlag/Nationell-planering/nationell-transportplan-2018-2029/>

55 <http://rufs.se/publikationer/2017/gods-och-logistik-i-stockholms-lan-2050/>

Länsplan för regional transportinfrastruktur i
Stockholms län 2018-2029, Rapport 2018:17,
Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsplanerna tillsammans med den nationella planen är delar av den långsiktiga statliga planeringen av infrastruktur. Länsplanen hanterar investeringar på statliga vägar i Stockholms län samt hanterar statlig medfinansiering till den regionala kollektivtrafikmyndigheten vilken är Stockholms läns landsting. Kort beskriver planen hur vägar och kollektivtrafik ska byggas ut i Stockholmsregionen under åren 2018–2029.⁵⁶

Regionalt trafikförsörjningsprogram för
Stockholms län. Stockholms läns landsting 2017

Trafikförsörjningsprogrammet rymmer långsiktiga mål för kollektivtrafiken fram till 2030 och visionen är att skapa en attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem.⁵⁷

Regional Cykelplan för Stockholms län 2014-2030,
Trafikverket 2014

Regional cykelplan är ett resultat av *Regional cykelstrategi* inom projektet SATSA II som pågick 2010-2013. SATSA står för samverkan för ett effektivt transportsystem i Stockholmsregionen.

56. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/infrastruktur-och-it/vagar-och-jarnvagar/infrastrplan/Pages/atgardsplanering-2014-2025.aspx>
57 <http://www.sll.se/verksamhet/kollektivtrafik/kollektivtrafiken-vaxer-med-stockholm/regionala-trafikforsorjningsprogrammet/>

Medverkande parter har varit Trafikverket, Region Stockholm, Länsstyrelsen, Tillväxt miljö och regionplanering (TMR) samt Trafikförvaltningen i Stockholms läns landsting. Medverkat har även kommunerna i Stockholms län samt ett antal intresseorganisationer. Planen har ingen formell juridisk status utan ska ses som ett underlag vid regional- och kommunalplanering så som översiktsplanering. Planen beskriver mål och vision för regionens cykelanvändande samt pekar ut stråk för arbetspendling med cykel.⁵⁸

14.3 Kommunal nivå

Transportstrategi, 2018

Planen beskriver framtidsbilden för transporterna i Österåkes kommun och utmaningar och strategier för hur trafiksystemet ska utvecklas. Det övergripande målet är att skapa förutsättningar för en attraktiv och hållbar utveckling med utgångspunkt i förväntad befolkningsökning.

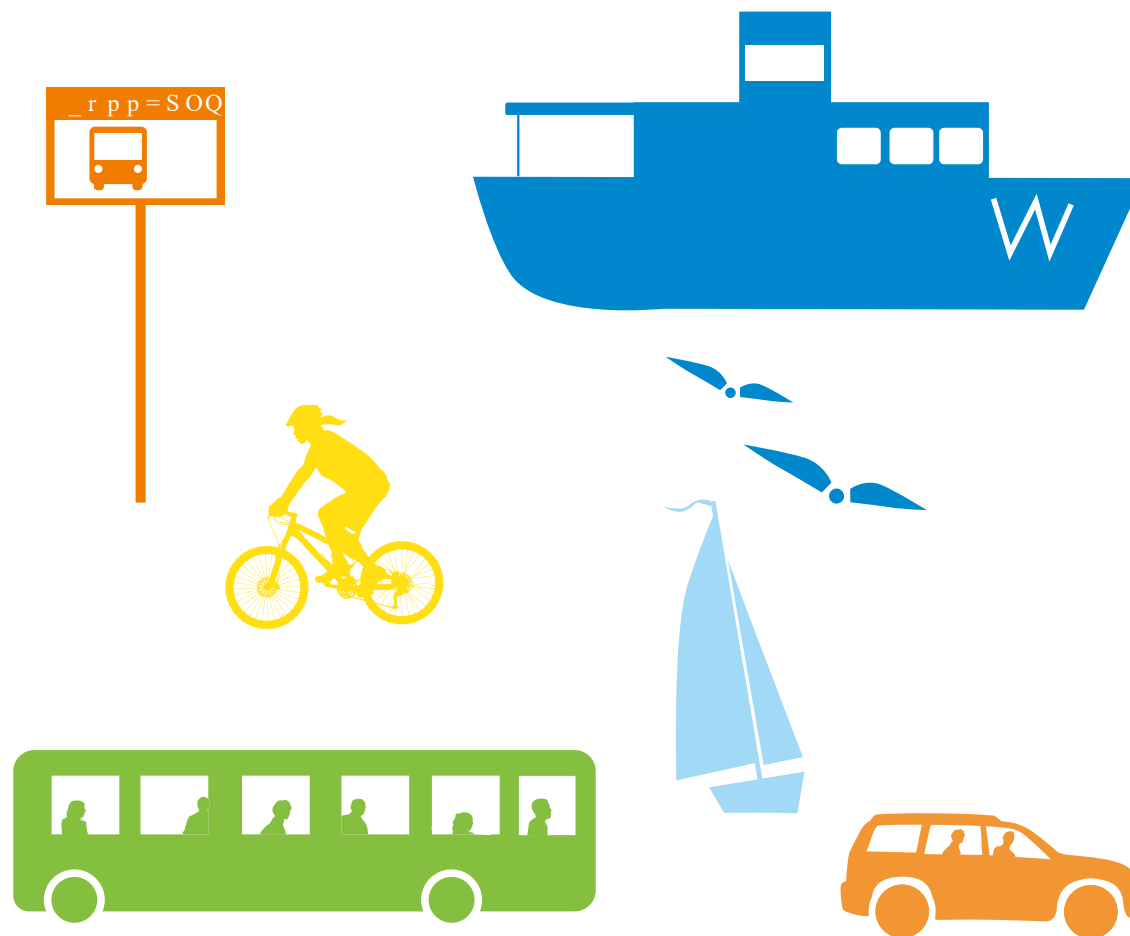
En transport- och mobilitetsplan med tillhörande delplaner är under framtagande.

Gång- och cykelplan för Österåkers kommun, 2008

Planen visar kommunens samlade syn och strategier för att möjliggöra ett ökat cyklande inom kommunen. Planen beskriver mål, vision och riktlinjer för hur

58. <http://www.trf.sll.se/satsa/Delprojekten/Delprojekt/Cykelstrategi/Dokumentation/Remiss-Regional-cykelplan/>

kommunens gång- och cykelvägnät ska göras mer attraktivt och trafiksäkert. Objektsbeskrivningen i planen reviderades år 2013.

15. Teknisk försörjning

Detta kapitel avser material och handlingar avseende teknisk försörjning.

15.1 Nationell nivå

Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi. Regeringskansliet, 2016.

Strategin ämnar formulera en bredbandspolitik för att möta människors behov av snabbt bredband och stabila mobila tjänster. Ett helt uppkopplat Sverige skapar förutsättningar för att bo och verka i hela landet, driva tillväxt och innovativ produktion.⁵⁹

Digitaliseringsstrategi.

Strategin redogör för hur Sverige kan dra nytta av digitaliseringens möjligheter och på så sätt öka sin konkurrenskraft samt innovationskraft i samhället.⁶⁰ Landet ska ha enligt visionen ett hållbart digitaliserat Sverige. Målen bygger på, kompetens, trygghet, innovation, ledning och infrastruktur.

59. <http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/12/sverige-helt-uppkopplat-2025---en-bredbandsstrategi/>

60. https://www.regeringen.se/49adea/contentassets/5429e-024be6847fc907b786ab954228f/digitaliseringsstrategin_slutlig_170518-2.pdf

15.2 Regional nivå

Teknisk försörjning hanteras i den regionala utvecklingsplanen (RUF5 2050). Till planen har underlag tagits fram avseende teknisk försörjning (så som masshantering och täkter, avfallshantering och vatten och avlopp).

En digital infrastruktur - strategisk handlingsplan för utbyggnad av digital infrastruktur i Stockholms län 2016–2020, länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2017.

Den här handlingsplanen beskriver prioriteringar och insatser som Länsstyrelsen bedömer är viktiga för att nå den digitala agendans målbilder för digital infrastruktur.⁶¹

Regional vattenförsörjningsplan - för Stockholms län, 2018

Vattenförsörjningsplanen är en gemensam strategi för vattenförsörjningen i Stockholmsregionen. Planen är en del av den regionala utvecklingsplaneringen och ett viktigt komplement till RUF5 2050. Strategin redogör för hur en fungerande vattenförsörjning ska se ut i en växande region. Olika strategier för att trygga vattenförsörjningen i länet redovisas samt vilka

61. <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/publikationer/2017/Sidor/en-digital-infrastruktur.aspx>

utmaningar länet står inför gällande försörjningen av dricksvatten.⁶²

15.3 Kommunal nivå

Avfallsplan Österåkers kommun 2020-2030, 2020

Avfallsplanen är framtagen i samarbete mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och Roslagsvatten AB. Planen beskriver hur kommunen ska arbeta med avfallsfrågor fram till år 2030. Planen ska fungera som ett tydligt styrdokument vilken ger en helhetsbild av avfallshanteringen i kommunen samt vilka utmaningar som finns för att skapa en hållbar avfallshantering. Sex målområden för kommunens hantering av avfall finns presenterade.

VA-planen för Österåkers kommun, 2019

VA-planen är kommuntäckande med syfte att skapa en tydlig koppling mellan förväntad befolknings- och bebyggelseutveckling och nödvändig utbyggnad av VA-systemet. Planen redovisar tänkt utredning och utbyggnadsplan för tillförsel av dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Dagvattenstrategi, 2019

Dagvattenstrategin kompletterar VA-planen och redovisar kommunens syn på dagvattenhantering, samt tydliggör ansvarsfördelning mellan kommunen

62. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2018/regional-vattenforsorjningsplan-for-stockholms-lan.html>

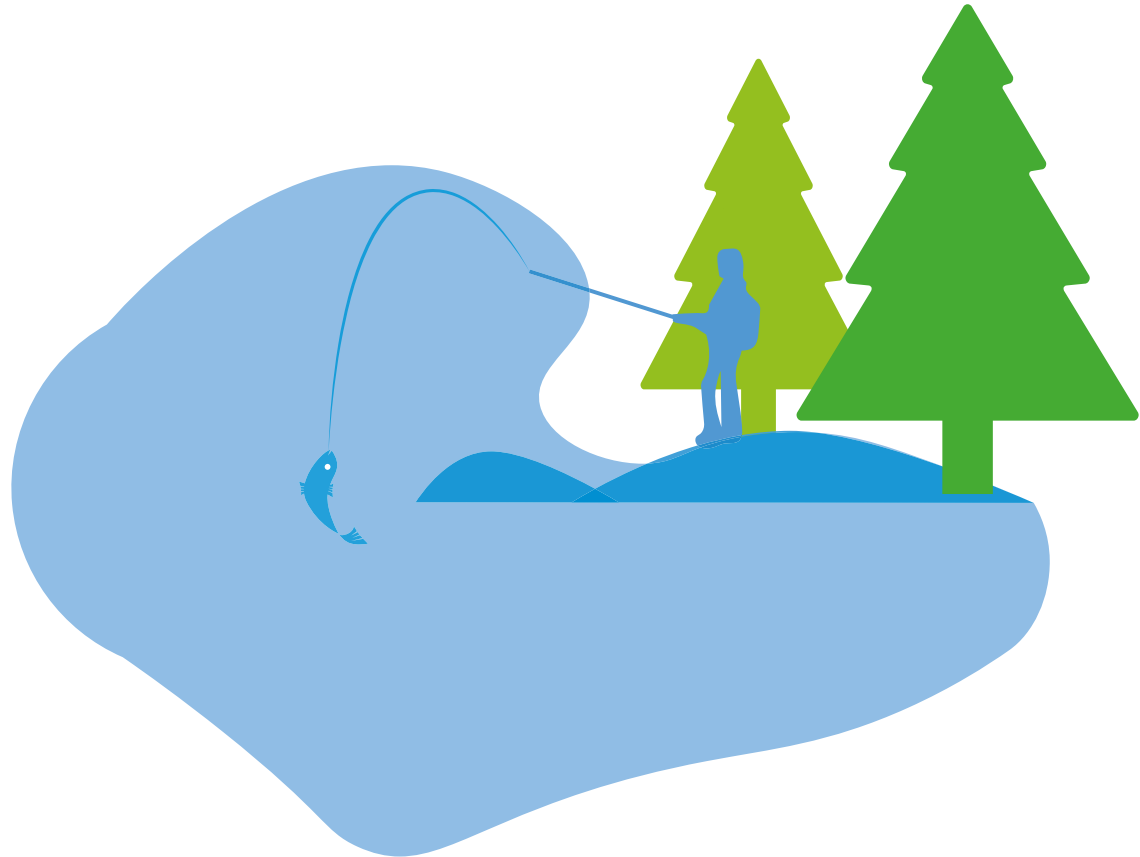
och det kommunala bolaget Österåkersvatten AB. Dagvattenstartegin är framtagen för att undvika negativa konsekvenser för avrinningsområden och markens möjlighet att samla upp och leda vatten i och med ändrad belastning. Det vill säga negativa konsekvenser av ny exploatering och fler hårdgjorda ytor.

VA-policy för Österåkers kommun, 2016

Beslut om en VA-policy har fattats som en del av den VA-plan som håller på att tas fram.

Kommuntäckande vindkraftsutredning, 2009

Utredningen fungerar som ett underlag för prövning och planering av vindkraftsutbyggnad i kommunen. Utredningen beskriver kommunens förutsättningar för vindkraft, samt visar förslag till områden med få motstående intressen för vindkraftsutbyggnad.

16. Risk, hälsa och sårbarhet

Detta kapitel hanterar ämnena farligt gods, översvämning, risk och sårbarhetsanalys och miljökvalitetsnormer för luft och buller. Handlingar gällande klimat och klimatanpassning inbegrips ej i detta kapitel utan hanteras separat i kapitel 17.

16.1 Nationell nivå

Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnadet⁶³

2015 skedde ändringar i MB och PBL gällande buller och en förordning avseende trafikbuller vid bostadsbyggnader har trätt i kraft. Förordningen innehåller riktvärden för omgivningsbuller vid bostadsbyggnader. Under sommaren 2017 beslutade riksdagen om ändrade riktvärden i förordningen.⁶⁴

På Naturvårdsverkets hemsida⁶⁵ finns ytterligare information om riktvärden och vägledning för buller.

63. <http://rkrattsdb.gov.se/SFSdoc/15/150216.PDF>

64. <http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/nyheter-pa-pbl-kunskapsbanken/andrade-riktvarden-for-trafikbuller/>

65. www.naturvardsverket.se

Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, 2015

Naturvårdsverkets vägledning är avsedd att användas som stöd i tillsyns- och prövningsärenden enligt miljöbalken. Användningsområdet omfattar bland annat miljöfarlig verksamhet. Anvisningar för tillsyn vid ny bostadsbebyggelse anges liksom vägledande ljudnivåer för friluftsområden. Vägledningen ersätter Naturvårdsverkets tidigare allmänna råd *Riktlinjer för externt industribuller*, samt övergångsvägledningen *Buller från industrier*.⁶⁶

Förorenade områden

På Naturvårdsverkets webbplats finns vägledningar på hur kommuner kan arbeta för att minska de risker som kan uppstå i samband med ändrad markanvändning.⁶⁷

16.2 Regional nivå

Risk- och sårbarhetsanalys för Stockholms län 2014, Länsstyrelsen i Stockholm rapport 2014:19

Länsstyrelsen upprättar årligen en regional risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap och förordningen (2007:825) med

66 <https://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6500/978-91-620-6538-6/>

67 <http://www.naturvardsverket.se/Amnen/Fororenade-omraden/>

länsstyrelseinstruktion samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2010:7). Rapporten ska utgöra en grund för krisberedskapen i länet genom att verka som underlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga.⁶⁸

Rapporten ska även vara ett underlag för samhällsplaneringen samt bidra till information om samhällets risker till allmänheten. Rapporten ger en sammanfattande bild av samtliga riskfaktorer i länet avseende bland annat olyckor med farligt gods, sjukdomar, social oro, natur och väderrelaterade risker med mera, samt ger en sammanfattande bedömning av länets krishanteringsförmåga.

Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län – med hänsyn till risken för översvämning. Fakta 2015:14

Detta faktablad redovisar länsstyrelsen i Stockholms läns bedömning av hur bebyggelse kan placeras vid länets kust med hänsyn till risk för översvämning. Den fysiska planeringen bör eftersträva att varken tillkommande byggnadskonstruktioner eller den verksamhet som avses bedrivas i byggnaden ska påverkas negativt i händelse av en eventuell översvämning.⁶⁹

68. Handling finns att tillgå via Länsstyrelsens hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/manniska-och-samhalle/krisberedskap/risiker-i-lanet/rsa/Pages/default.aspx>

69. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2015/fakta-2015-14.pdf>

Länsstyrelsens EBH-stöd

Länsstyrelsen publicerar kartor över misstänkta eller konstaterat förorenade områden som finns registrerade i länsstyrelsernas databas EBH-stödet.⁷⁰ EBH-stödet förvaltas av länsstyrelserna gemensamt men varje län ansvarar för informationen om EBH-objekten i sitt län.

16.3 Kommunal nivå

Översvämnings- och skredrisker i Österåkers kommun, 2009

Rapporten framtagen av Structor kartlägger riskerna för översvämning och riskerna för skred inom kommunen. Rapporten togs fram på grund av nya bestämmelser i plan- och bygglagen från 1 januari 2008 vilka innebär att översvämnings- och erosionsrisker ska hanteras i översiktsplaner, detaljplaner och bygglov.

Risk- och sårbarhetsanalys 2019-2022, 2019

Varje kommun ska enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap identifiera, värdera och analysera sina risker och sårbarheter i en sammanställd risk- och sårbarhetsanalys.

70. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/miljo-och-vatten/fororenade-omraden/kartor-over-fororenade-omraden.html>

16.4 Övrigt material

Övrigt riskhanteringsmaterial samt karteringar finns på länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida.⁷¹ Vägledningar avseende bland annat buller finns på Boverkets hemsida.⁷² Vidare har Boverket även material och vägledning om krav avseende hälsa, säkerhet och risk för olyckor m.m.⁷³

71. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/miljo-och-vatten/fororenade-omraden/kartor-over-fororenade-omraden.html>
72. <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2017/vagledning-halsa-sakerhet-och-risker-i-pbl.pdf>
73. <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2017/vagledning-halsa-sakerhet-och-risker-i-pbl.pdf>

17. Miljö och klimat

I detta kapitel beskrivs mål och handlingar av relevans för miljöarbetet och arbetet med klimatanpassning från en nationell, regional och kommunal nivå.

17.1 Nationell nivå

Nationella miljömål

1999 beslutade riksdagen om ett nytt miljömåls-system med ett övergripande generationsmål, 16 nationella miljökvalitetsmål och 24 etappmål. Mer information om samtliga miljökvalitetsmål och uppföljning ges via hemsidan miljömål.se⁷⁴ vilken drivs av Naturvårdsverket och är Sveriges miljömålsportal.

Klimatanpassning i fysisk planering –Vägledning från länsstyrelserna, 2012

Framtagen gemensamt av länsstyrelserna. Rapporten sammanfattar kunskapsläget kring klimatförändringarna samt ger allmän vägledning, rekommendationer, tips och råd för klimatanpassning i fysisk planering enligt plan- och bygglagen.⁷⁵

74. <https://sverigesmiljomal.se/>

75. <https://www.lansstyrelsen.se/dalarna/tjanster/publikationer/2012/2012-klimatanpassning-i-fysisk-planering---vagledning-fran-lansstyrelserna.html>

Grön infrastruktur – Regional handlingsplan för Stockholms län, 2018

Handlingsplanen för grön infrastruktur i Stockholms län presenterar kunskapsunderlag och förslag till åtgärder som behövs för att bibehålla och utveckla biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Handlingsplanen beskriver åtta insatsområden där åtgärder är angelägna för att bibehålla och utveckla en grön infrastruktur. För varje insatsområde presenterad ett antal åtgärdsförslag som beskrivs kortfattat. Planen omfattar perioden 2019–2025.⁷⁶

76. <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.35db062616a5352a22a21fa1/1560332365801/R2019-12%20Gr%C3%B6n%20infrastruktur-Handlingsplan.pdf>

17.2 Regional nivå

Regionala miljömål

Stockholms län har sex prioriterade miljömål att nå till år 2020, vilka är 6 av de 16 nationella miljömålen:⁷⁷

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Via länsstyrelsens hemsida går det även att ladda ner åtgärdsprogram kopplade till respektive regionalt miljömål.

Ett Robust samhälle – Regional handlingsplan för klimatanpassning i Stockholms län, Länsstyrelsen rapport 2014:14

Handlingsplanen är framtagen av länsstyrelsen i samarbete med berörda myndigheter, kommuner, forskningsinstitut och branschorganisationer.

I handlingsplanen konkretiseras de viktigaste åtgärderna för att bygga ett robust samhälle i relation till väntade klimatförändringar.⁷⁸

77. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/miljo-och-vatten/miljomal/nar-vi-miljomalen.html>

78. <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2014/ett-robust-samhalle-handlingsplan-for-klimatanpassning-i-stockholms-lan.html>

Klimatfärdplan 2050

Klimatfärdplanens syfte är att ge ett ramverk och en strategisk inriktning för att bli en region utan klimatpåverkande utsläpp. Fem insatsområden har identifierats för att driva på utvecklingen och stärka det regionala klimatarbetet.

- Formalisera och förstärk den regionala samverkan i klimatarbetet
- Driv på det internationella och nationella klimatarbetet
- Fokusera på att minska utsläppen inom transporterna och bebyggelsen
- Värna och stärk regionens internationella konkurrenskraft genom strategisk forskning och innovation
- Satsa på systemeffektiva åtgärder⁷⁹

⁷⁹ <https://www.sll.se/verksamhet/regional-utveckling/strategier-och-planer-inom-regional-utveckling/klimatfardplan-2050-for-stockholmsregionen/>

17.3 Kommunal nivå

Miljö- och klimatprogram 2030, 2022

Programmet innehåller kommunala mål för både miljö och klimat med Agenda 2030 och de nationella miljö kvalitetsmål som grund. Österåkers miljömål består av fem miljömålsområden: begränsad klimatpåverkan, ett rikt djur- och växtliv, god byggd miljö, rent vatten samt cirkulär ekonomi. Konkreta och mätbara indikatorer tydliggör hur Österåker tar sig an arbetet med en miljömässigt hållbar utveckling.

Klimatanpassningsplan, 2018

Klimatanpassningsplanen bygger på den klimat- och sårbarhetsanalys som gjordes 2016. Planen kartlägger och redogör för klimatrelaterade risker i hela kommunen med fokus på Åkersberga.

Klimat- och sårbarhetsanalys för Österåkers kommun, 2016

Structor har ansvarat för framtagandet av en klimat- och sårbarhetsanalys för kommunen. Analysen utgör ett underlag till översiktsplanen för Österåker 2040.

18. Social hållbarhet

Detta kapitel hanterar material och handlingar med koppling till att uppnå social hållbarhet genom den fysiska planeringen och översiktsplanering.

18.1 Nationell nivå

Funktionshindersperspektiv och tillgänglighetsaspekter ska enligt funktionshinderspolitiska och de transportpolitiska nationella målen vara en del av den översiktliga planeringen. Boverket är en av de myndigheter som har ett särskilt ansvar för att genomföra funktionshinderspolitiken. För mer information och vägledning se Boverkets hemsida.⁸⁰

Folkhälsomålen samt Barnkonventionen är även av stor betydelse när för den kommunala planeringen. FN:s barnkonvention om barnets rättigheter, även kallad Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och komma till tals. Totalt utgörs konventionen av 54 artiklar.⁸¹

80. <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/nationella-mal-for-planering/funktionshinderpolitiken---tillganglighet/>

81. <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmanen/barnkonventionen/>

Bo Tryggt 2030

Bo Tryggt 2030 är en modell för att skapa säkra och trygga städer som tagits fram av stiftelsen Tryggare Sverige. BoTryggt handlar om att, utifrån aktuell forskning och beprövade erfarenheter, sprida kunskap om hur olika aktörer kan förebygga brott och öka tryggheten genom det fysiska rummets utformning.⁸²

82. <http://www.mynewsdesk.com/se/stiftelsen-tryggare-sverige/documents/botryggt2030-en-informationsfolder-65748>

18.2 Regional nivå

Jämställdhetsintegrering – strategi för Stockholms län 2018-2020 (Rapport 2017:24)

Länsstyrelserna fick i uppdrag att utarbeta en strategi för jämställdhetsintegrering inom respektive län. *Jämställdhetsintegrering – strategi för Stockholms län 2018-2020* utgår från de nationella jämställdhetspolitiska målen. Strategin ger en nulägesbeskrivning samt sätter upp mål och riktlinjer för det framtida jämställdhetsarbetet i länet samt indikatorer i hur målen ska nås. Strategin ska fungera som en gemensam plattform för aktörer i Stockholms län.⁸³

18.3 Kommunal nivå

Barn- och ungdomspolicy för Österåkers kommun, 2015

Kommunen har en policy som omfattar samtliga verksamheter och medarbetare i hela kommunen. Barnets rättigheter ska beaktas vid alla förvaltningsbeslut och politiska beslut på alla nivåer samt i kommunala styrelser.

83. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen i Stockholms län: <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2017/ett-jamstallt-stockholm---lansstrategi-for-jamstalldhetsintegrering-2018-2020.html>

19. Turism och friluftsliv

Detta kapitel hanterar material och handlingar med koppling till turism och friluftsliv. RUFSS 2050 med tillhörande dokument har varit underlag för turism och friluftsliv, dessa beskrivs närmre i tidigare kapitel.

19.1 Nationell nivå

Vägledning om kommunal friluftsplanning, Naturvårdsverket 2019⁸⁴

Vägledningen ska vara stöd till kommuner i framtagandet av dokument och egna strategier som har bäring på friluftslivets olika aspekter.

Nationell naturturism strategi, 2018⁸⁵

Syftet med strategin är att skapa en långsiktig hållbar tillväxt för hela besöksnäringen. Strategin har som mål att öka Sveriges attraktionskraft, omsättning i naturturismbranschen och öka graden av professionellt företagande inom naturbaserad turism.

⁸⁴ <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Friluftsliv/Kommunal-friluftslivsplanering/>
<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Friluftsliv/Naturturism/>

⁸⁵ https://docs.wixstatic.com/ugd/94967b_ce4b414a29b-042dcbae991cd4bc25121.pdf

19.2 Regional nivå

Se tidigare kapitel om RUFSS 2050 med tillhörande dokument, såsom landsbygd- och skärgårdsstrategin för Stockholms regionen.

19.3 Lokal nivå

Besöks och destinationsutredning 2019

Under 2019 genomfördes en besöks- och destinationsutredning som underlag till det tematiska tillägget. Utredningen redogör för viktiga målpunkter och destinationer för turism och besökare. Analysen byggdes på ett antal aspekter såsom, tillgänglighet, närhet till kollektivtrafik mm.

Strategi för de gröna frågorna i Österåker - Underlagsrapport för rekreation, 2009

Strategin är ett mål och vägledningsdokument där kommunens gröna värden, natur, kultur och rekreation har inventerats, dokumenterats och sammanställts i fem delrapporter. Dessa är: *Biologisk mångfald och geologiska värden*, *Rekreation*, *Kulturmiljöer*, *Kustnära naturvärden* samt *Sjöar och vattendrag*. Rapporterna sammanfattats i *Natur, kultur, rekreation och vattenmiljöer i Österåker*.

Underlagsrapporten redogör för grönskans betydelse för rekreationens samt riktlinjer för rekreation.

